

www.marquisproject.net — o jakości powietrza

Rozmowa z dr Leo Wannere z Fundacji Universitat Pompeu Fabra, koordynatorem Projektu MARQUIS.

W Instytucie Ekologii Terenów Przemysłowych w Katowicach w dniach 12-13 czerwca 2006 r. spotkali się na warsztatach roboczych realizatorzy Projektu MARQUIS, którego celem jest stworzenie komercyjnego serwisu informacyjnego zapewniającego mieszkańcom Europy wielojęzyczną, dostosowaną do profilu użytkownika informację o jakości powietrza.

Wielomodalny Ogólnodostępny Serwis Informacyjny na Temat Jakości Powietrza MARQUIS realizowany jest w ramach finansowanego przez Komisję Europejską Programu e-Content. Uczestniczą w nim Fundació Universitat Pompeu Fabra, Universität Stuttgart, Televisió Catalunya, Finnish Meteorological Institute, Instytut Ekologii Terenów Przemysłowych, a także inne jednostki.

Cechą charakterystyczną procesu przekazu informacji w Serwisie MARQUIS jest przede wszystkim automatyczne wytwarzanie na bieżąco (*on the fly*) informacji tekstowych w językach katalońskim, angielskim, fińskim, francuskim, niemieckim, polskim, portugalskim i hiszpańskim z zastosowaniem najnowocześniejszych technik lingwistyki informatycznej (formalnej). Dostarczana na żądanie informacja uwzględnia specyficzne dla danego regionu i kultury priorytety oraz aktualne zdarzenia, a także osobiste i zawodowe zainteresowania indywidualnych użytkowników.

Informacje przekazywane będą w formie komunikatów oraz w postaci graficznej i tabelarycznej za pośrednictwem Internetu, telefonii komórkowej oraz materiałów możliwych do wykorzystania przez radio, telewizję i prasę.

W Serwisie MARQUIS pod uwagę wzięto jedynie SO_2 , NO_x , PM, CO oraz O_3 jako zanieczyszczenia najbardziej istotne dla regionów pilotowych objętych Projektem. Dla tych zanieczyszczeń dostępne są także wyniki rzeczywistych pomiarów godzinowych i dobowych.

W Europejskiej Strategii Tematycznej dotyczącej Zanieczyszczenia Powietrza (wrzesień 2005) Komisja Europejska zidentyfikowała najważniejsze problemy występujące w Europie na skutek zanieczyszczenia powietrza:

- dla zdrowia ludzkiego – oddziaływanie pyłu zawieszonego (PM 2,5) oraz ozonu troposferycznego,
- dla środowiska – zakwaszenie, eutrofizacja oraz oddziaływanie ozonu troposferycznego.

Dokument ten podaje również, że z powodu chorób wywołanych zanieczyszczeniem powietrza każdego roku w Europie ma miejsce kilkaset tysięcy przedwczesnych zgonów, wzrasta liczba osób hospitalizowanych oraz wydatki na lekarstwa. Absencja chorobowa to miliony straconych dni pracy, kosztujące Unię Europejską bardzo dużo. Natomiast straty powstałe na skutek zakwaszenia ekosystemów, uszkodzenia pól oraz lasów są trudne do ilościowego oszacowania,

jednak należy się liczyć z tym, że mogą być również wysokie.

Jakie czynniki były brane pod uwagę przy budowie Serwisu Internetowego MARQUIS? Są dwa główne aspekty – naukowy i praktyczny. Z naukowego punktu widzenia, który jako naukowiec reprezentuję, niezwykle ważne jest dostarczenie informacji społeczeństwu o zanieczyszczeniu powietrza. Aspekt praktyczny stanowi natomiast



wykorzystanie lingwistyki stosowanej po to, aby generować teksty w języku polskim. Opracowanie generatora tekstów do komunikowania w języku polskim wiadomości o stanie zanieczyszczenia powietrza jest dla nas prawdziwym wyzwaniem. Kolejnym decydującym czynnikiem praktycznym był dostęp do wiarygodnych i aktualnych danych opisujących jakość powietrza.

Kiedy Serwis zostanie uruchomiony w pełnej wersji językowej?

Obecnie mamy gotową wersję prototypową, której bazę stanowi język angielski. Pełną wersję demonstratora obejmującą pozostałe języki: fiński, francuski, hiszpański, kataloński, niemiecki, polski i portugalski – mamy zamiar uruchomić pod koniec roku.

Czy to prawda, że generator tekstu Serwisu MARQUIS jest pierwszym działającym na bieżąco (*on the fly*)?

Jeśli chodzi o informacje dotyczące zagadnień środowiskowych, to o ile mi wiadomo Serwis MARQUIS jest pierwszym wykorzystującym generator tekstów *on the fly*.

Czy nie obawia się Pan, że media komercyjne, takie jak na przykład portale internetowe czy telewizja, nie będą w wystarczającym stopniu zainteresowane wykorzystaniem materiałów oferowanych przez Serwis MARQUIS?

Rynek informacji o jakości środowiska, a konkretnie jakości powietrza, dopiero się tworzy, nie jest jeszcze w pełni wykształcony. Jesteśmy przekonani, że będzie się on rozwijał, zaś nasz Serwis stanowi wyprzedzającą i konkretną, w pełni profesjonalną ofertę rynkową. Myślę, że zapotrzebowanie rynkowe na tego typu informacje będzie rosło, gdyż większa jest świadomość społeczeństwa dotycząca wpływu zanieczyszczeń powietrza na zdrowie i te informacje stają się dla potencjalnego odbiorcy bardzo istotne.

Serwis MARQUIS jest działaniem, które ma ułatwić Europejczykom dbanie o własne zdrowie. Jest odpowiedzią na zapotrzebowanie na wiedzę z tego zakresu. Zanieczyszczenie powietrza jest bowiem postrzegane jako przyczyna obaw i niepokoju przez 45% mieszkańców Europy. Czy Europejczycy są zainteresowani wykorzystywaniem takich informacji? Czy uważa Pan, że świadomość wpływu na zdrowie zanieczyszczeń powietrza jest wśród Europejczyków na tyle wysoka, że będą chcieli korzystać z Serwisu?

To bardzo dobre pytanie. Moim zdaniem reakcja jest zależna od regionu Europy. Na przykład w Finlandii i Niemczech istnieje silny nacisk społeczny, aby informacje o jakości powietrza czy szerzej – o jakości środowiska i wpływie czynników środowiskowych na zdrowie – były publikowane systematycznie. Kraje te muszą więc dane upowszechniać. Natomiast w Hiszpanii mamy sytuację, o której Pan wspominał – występują obawy i niepokój przed publikowaniem negatywnych informacji. Na początku realizacji Projektu wykonaliśmy badania ankietowe oceniające zarówno zainteresowanie społeczeństwa tego typu informacjami, jak i stopień świadomości związków występujących między jakością powietrza a stanem naszego zdrowia. Badania przeprowadzone na przykład na Śląsku wykazały, że informacje te mogą się spotkać z dużym zainteresowaniem, szczególnie ze strony osób cierpiących na choroby układu oddechowego (alergie), układu krążenia, a także wśród rodziców małych dzieci, nauczycieli czy turystów.

Jaki jest przewidywany koszt takiej usługi dla przeciętnego mieszkańca? Czy będzie on zróżnicowany i będzie brał pod uwagę poziom zarobków mieszkańców?

To również będzie zależało od regionu. W pierwszym okresie funkcjonowania Serwisu planujemy, i wydaje się to rozsądne, aby informacje były dostarczane za darmo. Po tych kilku miesiącach badania rynkowe powinny dać nam odpowiedź dotyczącą najlepszej ceny za tego typu usługę.

Dziękuję za rozmowę.
Łukasz Makowski